

Stanisław Koziej

**SCENARIUSZE WOJNY
ROSYJSKO-UKRAIŃSKIEJ
A BEZPIECZEŃSTWO POLSKI**

SYNTEZA ZMIANY STRATEGICZNEJ w XXI wieku

- W drugiej dekadzie XXI w. nastąpiła **systemowa zmiana strategiczna** w stosunkach bezpieczeństwa na obszarze euroatlantykim: zakończył się kooperatywny okres pozimnowojenny i rozpoczął konfrontacyjny okres nowej, **II zimnej wojny między Rosją a Zachodem**. **Demiurgiem tej zmiany jest Rosja** ze swoją rewizjonistyczną (co do celów) i konfrontacyjną (co do metod) polityką wobec Zachodu
- Zapowiedział ją Putin na konferencji w **Monachium** w 2007r., przetestował wojną z **Gruzją** w 2008r., rozpoczął aneksją **Krymu** i hybrydową agresją w **Donbasie** w 2014r., poszerzył z lokalnej w regionalną przez proxy war z Zachodem w **Syrii** w 2015r. i w pełni rozwinął dokonując pełnoskalowej agresji na **Ukrainę** w 2022r.

Dwie wojny w Ukrainie: wojna rosyjsko-ukraińska i proxy war między Rosją a Zachodem

- W Ukrainie toczą się **dwie wojny**: bezpośrednia wojna (zbrojna, gorąca) między Rosją a Ukrainą i pośrednia, zastępcza, proxy war między Rosją a Zachodem
- Celowościowy i operacyjny wymiar proxy war w Ukrainie:
 - **Rosja**: uzyskanie przewagi polityczno-strategicznej w II zimnej wojnie z Zachodem przez zatrzymanie marszu Ukrainy na Zachód i włączenie jej do swojej strefy wpływów.
 - **Zachód**: zatrzymanie neoimperialnego kursu polityki Rosji przez wspieranie (polityczne, ekonomiczne, wojskowe, humanitarne...) Ukrainy oraz sankcje (polityczne, ekonomiczne, informacyjne...) nakładane na Rosję

Zachód wobec wojny rosyjsko-ukraińskiej

- **Porażka pozimnowojennej doktryny odstraszania i powstrzymywania Rosji przed agresją na Ukrainę w 2022 r. - jako następstwo słabego reagowania na agresję na Gruzję w 2008 r. i na Ukrainę w 2014r.**
- **Odrzucenie rosyjskich propozycji** tzw. „gwarancji bezpieczeństwa” z końca 2021 r. jako zapowiedź zwrotu strategicznego
- **Ewolucyjna reakcja** na agresję: wzmocnienie wschodniej flanki (głównie USA, słabości europejskie), wsparcie dla Ukrainy (pokonywanie barier ograniczeń), sankcje na Rosję (kłopoty z konsensusem europejskim)
- **Członkostwo Ukrainy** w UE i NATO – jako jeden z filarów przyszłego systemu bezpieczeństwa w Europie: wyzwania przed szczytem NATO w Waszyngtonie – MAX to uruchomić proces akcesji z gwarancjami podobnymi dla tych dla Szwecji („**wyrzucić otwarte drzwi**”), MIN to gwarancje wsparcia w okresie przejściowym ze strony koalicji chętnych (tak się dzieje)

KONSEKWENCJE SCENARIUSZY WOJNY W Ukrainie - zwycięstwo Rosji

- **Zwiększenie pewności strategicznej, asertywności politycznej i agresywności militarnej Rosji z uwagi na wiarę w skuteczność jej strategii szantażowej, skoro odstraszyłaby Zachód od wspierania Ukrainy (co jest warunkiem zwycięstwa Rosji).**
- **Miałyby podstawy do planowania walki o swoje cele strategiczne przy użyciu przemocy zbrojnej także w stosunku do części podzielonego NATO i przejścia od szantażu do realnego ataku ograniczonego pod parasolem taktycznej broni atomowej**
- **Celem mógłby być zwłaszcza lądowy korytarz/pomost do Obwodu Królewieckiego dla poprawy położenia strategicznego w regionie Bałtyku, podobnie jak celem takim było wybicie sobie pomostu na Krym dla utrzymania panowania na Morzu Czarnym (to strategicznie analogiczne sytuacje)**
- **Wojna o pomost do Obwodu Kaliningradzkiego na Przesmyku Suwalskim to najprawdopodobniejszy scenariusz wojny na terytorium Polski**

KONSEKWENCJE SCENARIUSZY WOJNY W Ukrainie - zwycięstwo Ukrainy, a raczej pozbawienie Rosji szans na zwycięstwo w wojnie

- ***Narastające niezadowolenie i sprzeciw Rosjan wobec nieskutecznej wojny może doprowadzić do zmian na Kremlu i możliwości „nowego otwarcia” politycznego (zmiana reżimu?).***
- ***Jak Afganistan dla Breżniewa***
- ***Oslabienie i czasowe (dekada? pokolenie?) oddalenie bezpośrednich zagrożeń dla NATO i Polski.***
- ***W strategii takiej Rosji oczekiwać można, wobec słabości pobitych sił konwencjonalnych, wzrostu roli broni jądrowej, zwłaszcza broni strategicznej, jako gwaranta jej mocarstwowości***
- ***Poprawa położenia strategicznego Polski po przyjęciu Ukrainy do NATO; nowa strategia NATO***

KONSEKWENCJE SCENARIUSZY WOJNY W Ukrainie

– permanentna wojna na wyczerpanie

- ***Ciągła niestabilność strategiczna.***
- ***Podtrzymywany przez Rosję intensywny szantaż atomowy, skoro by działał.***
- ***Kontynuowanie presji polityczno-strategicznego i nasilanie operacji hybrydowych (poniżej progu wojny: prowokacje, incydenty, skryte ataki, cyberdywersje...)***
- ***Polska szczególnym obiektem hybrydowej presji i agresji (podprogowej). Zmuszona do rozbudowy systemu obrony przeciwhybrydowej***

KONSEKWENCJE SCENARIUSZY WOJNY W Ukrainie – „zamrożony konflikt” - zakończenie wojny kompromisowym traktatem pokojowym (pokój za utrącenie części terytorium)

- ***Kosztom Ukrainy poprawa strategicznego położenia NATO/UE i jednoczesnego wewnętrznego wzmocnienia Rosji.***
- ***Czasowe wyciszenie konfrontacji i pozory odprężenie w relacjach Rosji z Zachodem.***
- ***W rzeczywistości Rosja zapewne rozpoczęłaby przygotowywanie nowej fazy konfrontacji neozimnowojennej, najprawdopodobniej w ściślejszej kooperacji z Chinami***
- ***Polska państwem frontowym II zimnej wojny zmuszona do dalszej rozbudowy systemu obrony.***

WNIOSKI DO PRZYGOTOWAŃ OBRONNYCH POLSKI

- **Czas:** nie wykorzystany optymalnie czas między I a II agresją na Ukrainę (2014-2022), teraz już go nie mamy
 - Agresja podprogowa: już trwa; Agresja zbrojna: kilka lat po zwycięstwie Rosji, przygotowania konieczne już teraz. **Obrona p/hybrydowa oraz odstraszanie i obrona przed agresją zbrojną w przyszłości**
- **Przestrzeń:** przygotowania konieczne we wszystkich domenach, **państwo frontowe.**
 - Najbardziej zagrożona – Polska płn/wsch; Przesmyk Suwalski
 - Na czarny scenariusz – także pld/wsch; planować ewentualnościowo
 - Całe terytorium – ataki powietrzne i hybrydowe; Cyberprzestrzeń
 - **Tarcza Wschód: umiędzynarodowienie, przeciwwzaskoczenie, uderzenia długodystansowe, obrona uprzedzająca**
- **Siły:** profesjonalne wojsko i służby oraz odporność strategiczna państwa, w tym obronnie przygotowane społeczeństwo. **Sojusze!**
 - **Zdolności przeciwwzaskoczeniowe, OP, broń DZ, drony. REZERWY**
 - **Siły sojusznicze; uruchamianie art. 5.**